

Aplicatiile derivatelor în studiul funcțiilor

1. Se consideră funcția $f: (0, +\infty) \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = (x-2) \cdot e^x$. Să se determine intervalul pentru care funcția f este crescătoare și punctul de extrem.

2. Se consideră funcția $f: \mathbf{R} \setminus \{-1\} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = x^3 - 3x^2 + 3x - 1$. Să se determine intervalul pentru care funcția f este convexă.

3. Se consideră funcția $f: \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = e^x \cdot x^2$. Să se studieze monotonia funcției.

4. Să se determine intervalele de monotonie și punctele de extrem pentru funcția

$$f: (0, +\infty) \rightarrow \mathbf{R}, f(x) = \frac{x^2 + 1}{x}.$$

5. Se consideră funcția $f: \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = \frac{x^2 - x + 1}{x^2 + x + 1}$.

a) Să se arate că $f'(x) = \frac{2(x^2 - 1)}{(x^2 + x + 1)^2}$.

b) Să se calculeze $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{f(x) - f(1)}{x - 1}$.

c) Să se arate că $f(x) \geq \frac{1}{3}, \forall x > -1$.

6. Se consideră funcția $f: \mathbf{R} \setminus \{1\} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = \frac{x+1}{x-1}$.

a) Să se determine intervalele de monotonie.

b) Să se determine ecuația tangentei la graficul funcției f în punctul $A(2; 3)$.

c) Să se determine ecuațiile asimptotelor funcției.

7. Se consideră funcția $f: (0, +\infty) \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = (x-2) \cdot \ln x$. Să se calculeze $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{f(x) - f(1)}{x - 1}$.

8. Se consideră funcția $f: [3, \infty) \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = \sqrt{x^2 - 9}$

a) Să se calculeze $f'(5)$

b) Să se studieze monotonia funcției și punctele de extrem.

c) Să se demonstreze că f este convexă pe $[3, \infty)$.

Studiul funcțiilor cu ajutorul derivatelor

Definiție: Fie $f: D \rightarrow \mathbb{R}$. Un punct $x_0 \in D$ se numește punct de maxim local (respectiv de minim local) al lui f dacă există o vecinătate U a punctului x_0 astfel încât $f(x) \leq f(x_0)$ (respectiv $f(x) \geq f(x_0)$) pentru orice $x \in D \cap U$.

Dacă $f(x) \leq f(x_0)$ (respectiv $f(x) \geq f(x_0)$) pentru orice $x \in D$ atunci x_0 se numește punct de maxim absolut (respectiv minim absolut)

Rolul primei derivate

3. Fie f o funcție derivabilă pe un interval I .

Dacă $f'(x) > 0$ ($f'(x) \geq 0$), $\forall x \in I$, atunci f este strict crescătoare (crescătoare) pe I .

Dacă $f'(x) < 0$ ($f'(x) \leq 0$), $\forall x \in I$, atunci f este strict descrescătoare (descrescătoare) pe I .

4. Fie $f: D \rightarrow \mathbb{R}$, D interval și $x_0 \in D$. Dacă

1) f este continuă în x_0

2) f este derivabilă pe $D - \{x_0\}$

3) există $\lim_{x \rightarrow x_0} f'(x) = l \in \overline{\mathbb{R}}$

atunci f are derivată în x_0 și $f'(x_0) = l$. Dacă $l \in \mathbb{R}$ atunci f este derivabilă în x_0 .

Observație: Cu ajutorul primei derivate se stabilesc intervalele de monotonie ale unei funcții derivabile și se determină punctele de extrem local.

Rolul derivatei a doua

Teoremă: Fie f o funcție de două ori derivabilă pe I .

Dacă $f''(x) \geq 0$, $\forall x \in I$, atunci f este convexă pe I .

Dacă $f''(x) \leq 0$, $\forall x \in I$, atunci f este concavă pe I .

Definiție: Fie f o funcție continuă pe I și $x_0 \in I$ punct interior intervalului. Spunem că x_0 este punct de inflexiune al graficului funcției dacă f este convexă pe o vecinătate stânga a lui x_0 și concavă pe o vecinătate dreapta a lui x_0 sau invers.

Observație: Cu ajutorul derivatei a doua se stabilesc intervalele de convexitate și concavitate și se determină punctele de inflexiune.